

Vientisa Absoliuti Tiesa

Skirtingai nuo daugumos šiuolaikinių reliatyvių (santykinų) filosofijų, Vedų filosofija teigia, kad Absoliuti Tiesa egzistuoja.

Kiekvieną dieną mes suvokiame, kad mus supantys daiktai ir veikla nėra absoliutūs, tačiau tai visai nereiškia, kad viskas yra reliatyvu. Kaip sakoma: "Kas naudinga vienam - žalinga kitam." Šis teiginys teisingas beveik viskam šio materialaus pasaulio ribose. Tačiau, remiantis tokiais stebėjimais, būtų klaidinga daryti išvadą, kad nėra nieko absoliutaus.

Absoliutus reiškia "laisvas", arba "nepriklausomas" (iš lotyniško žodžio "absolvere" - "padaryti laisvu"). Filosofinė žodžio reikšmė ta, kad tas, kas yra absoliutus, yra laisvas nuo kintamo, santykinio pasaulio ir nėra įtakojamas jokių jo poveikių. Šia prasme žodis "absoliutus" yra sinonimas žodžiui "transcendentinis" (iš lotyniško "transcendere" - "anapus materijos ribų").

Tačiau, kas gi tas absoliutas? Kas yra transcendentinis? Apie mus to tikrai nepasakysi. Kad ir kaip bebūtų gaila, dabar mes esame veikiami nepastovių minčių, jausmų ir troškimų. Sunku būtų tvirtinti, kad esame nepriklausomi nuo materijos - mums juk reikia oro, vandens, saulės, maisto - tai būtini dalykai. Kad ir ką mes bedarytume, kalbėtume ar norėtume, visa tai yra materijos valdžioje. Kita vertus, absoliutas turėtų būti anapus materialaus laiko ir erdvės įtakos, jis turėtų būti amžinas, visagalis ir visur esantis.

Dažniausiai, išgirdę tokį apibūdinimą, tuoj imam galvoti apie Dievą arba "Dieviškąjį". Jei kas nors yra transcendentinis, absoliučiai teisingas ir visiškai nepriklausomas, tai yra Dievas.

Vedinė filosofija nagrinėja tris Absoliučios Tiesos aspektus - sanskrito kalba jie vadinami Brahmanas, Paramatma ir Bhagavanas. Svarbu suprasti, kad šie trys aspektai iš tikrųjų yra viena visuma. Tai viena ir ta pati substancija - vientisa Absoliuti Tiesa, kurią galima nagrinėti įvairiais požiūriais, bei pagal atitinkamas dvasinio suvokimo pakopas.

"Bhagavata Purana" tvirtina:
vadanti tat tatva-vidas
tatvam yadž gjanam advajam
brahmeti paramatmeti
bhagavan iti šabdyate

"Transcendentalistai, pažinę Absoliučią Tiesą, vadina šią vientisą substanciją Brahmanu. Paramatma ir Bhagavanu".

Kitais žodžiais tariant, viena ir ta pati substancija, kurią mes vadiname Absoliučia Tiesa, gali būti suvokiama kaip beasmenis Brahmano švytėjimas, lokalizuota Paramatma, arba kaip Dievo Asmuo - Bhagavanas.

Brahmanas

Brahmanas - tai beasmenis visa persmelkiantis Absoliučios Tiesos aspektas. Įvairios judančios ir nejudančios kosmoso apraiškos - materija, atomai, kūnai, planetos, erdvė - nėra nei visa ko pirminė priežastis, taip pat šios apraiškos nėra amžinos. Visa tai kyla iš amžino Brahmano, kuris yra visa ko šaltinis šiame materialiame dualizmo pasaulyje.

Brahmaną dažniausiai suvokia tie, kas studijuoja vedines Upanišadas, aprašančias Brahmaną kaip patį ryškiausią švytėjimą iš visų, kaip akinantį dievišką spindėjimą. Šiuolaikiniai Naujojo Amžiaus (New-Age) filosofai taip pat mini šį Absoliučios Tiesos aspektą. Jie tvirtina, kad visa kas egzistuoja, (gyva ar negyva), galų gale yra "viena", ir kad pažinę tiesą mes "susiliegame" į šią dievišką vienovę, atmesdami bet kokias savybes bei individualumą. Akinančioje Brahmano švytėjimo šviesoje viskas gali atrodyti "viena". Ten nesimato nei skirtumo tarp individualių sielų, nei kokių nors asmeninių emocijų, savybių ar veiklos. Tačiau nereikėtų pamiršti, kad tai tėra viso labo vienas Absoliučios Tiesos aspektas.

Paramatma

Vedų filosofija skiria atmą (sielą) nuo grubaus (fizinio) ir subtilaus (mentalinio) kūnų. Atma - tai amžinasis, individualus "aš", kuris nėra sunaikinamas, sunaikinus kūną. Bet ši atma taip pat skiriasi ir nuo Paramatmos.

Paramatma reiškia "Aukščiausiasis Aš", arba "Aukščiausia Siela": atma reiškia "aš" arba

"siela", o param reiškia "transcendentinis, absoliutus, arba aukščiausias". Paprastai žodis paramatma verčiamas kaip "Supersiela".

Upanišadose paramatma ir individuali siela palyginamos su dviem draugiškais paukščiais, tupinčiais viename medyje (materialiame kūne). Vienas paukštis (individuali siela) lesa saldžius ir karčius medžio vaisius (materialaus pasaulio malonumai ir kančios), o kitas paukštis (Supersiela) stebi Savo draugą. Ir nors šie du paukščiai kokybiškai tapatūs, tačiau vienas iš jų yra susižavėjęs materialaus medžio vaisiais, o kitas yra tik pirmojo veiklos liudininkas. Supersiela - tai lokalizuotas Absoliučios Tiesos aspektas. Kitaip tariant, Dievas yra mūsų širdyse ir mums bekeliaujant iš vieno materialaus kūno į kitą, lydi mus visada. Jis mums duoda gerus patarimus bei išpildo mūsų norus, apdovanodamas mus mūsų pačių veiklos karminiais rezultatais. Todėl supersiela - mūsų nepažįstamas, bet geriausias draugas. Mistinės jogų meditacijos galutinis tikslas ir yra suvokti šią Paramatmą, Dievo Asmenį, savo širdyse.

Bhagavanas

Bhagavanas nurodo į Dievo Asmenį. Sutinkamai su vedų filosofija, Dievas yra ne tik beasmenis švytėjimas ar visa persmelkianti dieviška sąmonė, bet kartu ir asmenybė. Tačiau Dievas - tai Asmenybė nepanaši į mus, kadangi Jis neturi nuodėmės ar blogų savybių, Jo neveikia iliuzija, ir Jis nėra suvaržomas materialiu kūnu. Nepaisant to, Jis yra asmuo, turintis individualią sąmonę, protą bei asmenines savybes. Dievo Asmenybė - tai absoliuti, transcendentinė, tobula, pirminė ir aukščiausia asmenybė. Kaip gi mes galėtumėm būti asmenybės, jei mūsų šaltinis nebūtų asmenybė?

Žodis Bhagavanas reiškia "asmenybė, turinti visas dieviškąsias savybes ar vertenybes (bhaga)" - visą jėgą, turtus, grožį, šlovę žinojimą ir atsižadėjimą. Tokiu būdu Bhagavanas - tai Dievo Asmuo, kurio siekia ir kuriam lenkiasi monoteistinių religijų, tokių kaip judaizmas, krikščionybė ar islamas, pasekėjai. Vedų teologija priskiria Dievui begalines asmenines savybes, ir todėl Dievas turi begalę vardų, kurių kiekvienas aprašo tam tikrą Jo savybę ar poelgį. Labiausiai žinomi tokie Dievo vardai sanskrito kalba: Krišna, Rama, Govinda, Višnu, Narajana, Hari, kurie nurodo vieną ir tą patį Dievo Asmenį.

Bhagavanas - tai aukščiausias Absoliučios Tiesos aspektas. Jis yra ir Brahmano, ir Paramatmos šaltinis. Todėl kai ieškantis žmogus suvokia Bhagavaną per asmenišką atsidavimo tarnystę Aukščiausiam Dievo Asmeniui, jis kartu suvokia ir Brahmaną, akinantį Dievo Asmens švytėjimą, ir Paramatmą, dalinę Dievo Asmens reprezentaciją. Išminčiai, pasiekę savęs suvokimą, mato, kad visi trys Absoliučios Tiesos aspektai glūdi Bhagavane, kuris yra visko, kas egzistuoja, šaltinis.

Visi trys Absoliučios Tiesos aspektai - Brahmanas, Paramatma ir Bhagavanas, gali būti lengviau suprantami pritaikius saulės pavyzdį. Saulė taip pat turi tris skirtingus aspektus: visa persmelkianti spindinti saulės šviesa, lokalizuotas saulės planetos paviršius, ir saulės

asmenybė, saulės dievas. Patyrę transcendentalistai gerai žino, kad šie trys Absoliučios Tiesos aspektai yra ne kas kita, o tik skirtingos perspektyvos, matomos iš skirtingų požiūrio taškų.